

**YOUTH
AND
MEDIA**

NATIONAL PLATFORM
FOR THE PROMOTION
OF MEDIA SKILLS

**Për prindërit
e fëmijëve
deri në 7 vjeç**

**Rekomandime
për përdorimin
e mediave dixhitale**

www.youthandmedia.ch

MIRË PËR TA DITUR

Media dixhitale është e kudondodhur në botën e sotme - gjithashtu për fëmijët. Edhe më e vogla mund të shohë se si të rriturit përdorin një telefon inteligjent, si vëllezërit më të mëdhenj ulen në laptopët e tyre ose shikojnë televizor. Si gjithçka që është e re për ta, mediat dixhitale zgjojnë edhe kuriozitetin e tyre. Si e përballoni këtë si prind?

Një gjë është e sigurt: Mbajtja e fëmijëve larg mediave dixhitale nuk është as e arsyeshme, as realiste. Përkundrazi, bëhet fjalë për t'u treguar atyre se si ta përdorin atë me përgjegjësi, duke zgjedhur përmbajtje të përshtatshme për moshën dhe t'i shoqëroni fëmijët me konsumin e tyre të mediave. Fëmijët janë individë, zhvillimi i tyre është i ndryshëm, kështu që rregullat dhe kufizimet që bazohen vetëm në moshë, shpesh nuk janë efektive. Akoma ka **dëshmi** mbi të cilat prindërit dhe kujdestarët e tjerë mund të orientohen në jetën e përditshme.

Me rekomandimet tona ne dëshirojmë t'ju inkurajojmë të trajtoni çështjen e përdorimit të mediave në një mënyrë pozitive dhe krijuese, për të zbuluar përmbajtje me fëmijët, për të provuar funksionet e pajisjeve dhe për të hartuar me vetëdije mënyrën e përdorimit të mediave dixhitale.

REKOMANDIME

SHOQËROJINI FËMIJËT GJATË PËRDORIMIT TË INTERNETIT.

Në media ose botët dixhitale, fëmijët duhet të shoqërohen nga prindërit ose kujdestarët e tjerë. Vëzhgoni sesi përdorimi i medias ndikon te fëmija dhe si reagon (për shembull me frikë ose gëzim). Flisni me të për këtë.

KUSHTOJINI VËMENDJE ROLIT TUAJ.

Prindërit dhe kujdestarët e tjerë janë modele për fëmijët në trajtimin e mediave. Prandaj, kontrolloni zakonet tuaja të mediave.

JINI TË VËMENDSHËM PËR MËNYRËN E PËRDORIMIT TË MEDIAVE DIXHITALE.

Fëmijët e vegjël kryesisht kanë nevojë për vëmendjen tuaj, por edhe ushtrime dhe kohë për lojë dhe zbulim të lirë. Këto përvoja mund të plotësohen me përdorimin e shoqëruar të mediave dixhitale. Përdorimi i mediave në ekran para se të shkoni në shtrat e bën të vështirë fjetjen.

CAKTONI ORARE KOHORE SE KUR FËMIJËT DUHET TË JENË PARA EKRANIT.

Ju përcaktoni sa kohë fëmija harxhon para ekranit çdo ditë. Çdo fëmijë është i ndryshëm, kushtojini vëmendje ndikimit individual të mediave dixhitale dhe hapësirës së vëmendjes ndaj fëmijës. Vendosni kufij të qartë dhe sigurohuni që këto të respektohen.

KUSHTOJINI VËMENDJE RENDITJES SË MOSHËS.

Vëzhgoni klasifikimin e moshës për filma (FSK etj.) dhe lojëra (PEGI, USK etj.) dhe gjithashtu merrni parasysh nëse përmbajtja është e përshtatshme për fëmijën.

MEDIA NUK ZËVENDËSON KUJDESIN NDAJ FËMIJËVE.

Media digjitale nuk duhet të përdoret për të qetësuar ose shpërqendruar fëmijët. Ata vetëm imobilizojnë fizikisht fëmijët, ndërsa përmbajtja e mediave duhet të përpunohet mendërisht. Nëse është e mundur, përfshini fëmijët në detyrat e përditshme.

DISKUTIMET E HAPURA JANË MË TË RËNDËSISHME SESA PROGRAMET KOMPJUTERIKE.

Flisni me fëmijën mbi përmbajtjen shqetësuese në mënyrë të përshtatshme për moshën. Mos vendosni televizorë, kompjuterë/laptopë dhe tableta në dhomën e fëmijëve. Softueri i filtrit ka kuptim, por nuk garanton mbrojtje të plotë.

KINI KUJDES ME TË DHËNAT PRIVATE DHE FOTOGRAFITË NË INTERNET.

Kini kujdes në internet dhe veçanërisht në mediat sociale me foto dhe informacione personale siç janë emri, adresa dhe mosha e fëmijës. Fytyrat e fëmijëve nuk duhet të shfaqen në fotot e postuara në internet.

NXISNI MIRËKUPTIMIN E MEDIAVE.

Shpjegojini fëmijës sesi funksionojnë reklammat dhe si ta dalloni atë nga përmbajtja tjetër në televizor ose YouTube.

NXISNI PËRDORIMIN POZITIV DHE KRIJUES TË MEDIAVE.

Inkurajoni përdorimin krijues të fotografive, videove dhe muzikës dixhitale. Ka lojëra dhe video shumë të mira që mundësojnë përvoja argëtuese. Interneti gjithashtu ofron një përzgjedhje të madhe të përmbajtjes mësimore.

MË SHUMË INFORMACION

Të rinjtë dhe media është platforma kombëtare për promovimin e aftësive mediatike. **Ne dëshirojmë që fëmijët dhe të rinjtë të përdorin media dixhitale në mënyrë të sigurt dhe me përgjegjësi.** Prandaj, ne ofrojmë informacion, këshilla dhe rekomandime për prindërit dhe kujdestarët, si dhe për mësuesit dhe specialistët:

www.youthandmedia.ch

Kjo fletushkë ka për qëllim të lexohet nga prindërit, kujdestarët dhe kujdestarët e fëmijëve nën moshën 7 vjeç (mosha parashkollore). **Ka edhe dy fletushka**, një me rekomandime për grupmoshën 6 deri në 13 vjeç (mosha e shkollës fillore) dhe një për prindërit dhe kujdestarët e të rinjve (12 deri në 18 vjeç). **Të gjitha broshurat i gjeni në 16 gjuhë të huaja.** Ju mund t'i porosisni ose shkarkoni pa pagesë nga faqja jonë në internet.

Në faqen tonë të internetit do të gjeni gjithashtu informacione të mëtejshme, lidhje dhe shpjegime për të gjitha rekomandimet:

www.youthandmedia.ch/recommendations

Botuar nga

Të rinjtë dhe media

Platformë kombëtare për promovimin e aftësive mediatike

Zyra Federale e Sigurimeve Shoqërore

dhe

ZHAW Universiteti i Shkencave të Aplikuara në Zyrih

Departamenti i Psikologjisë së Aplikuar

Departamenti i Psikologjisë së Medias

Menaxhimi: Prof. Daniel Süss, MSc Gregor Waller

Fotografitë: Pia Neuenschwander, photopia.ch

Porosit (falas):

BBL, Verkauf Bundespublikationen, CH-3003 Bern

www.bundespublikationen.admin.ch

Numri i porosisë: 06.20 2000 318.861.alb

Albanian

©2020 Të rinjtë dhe media, Platforma Kombëtare për Promovimin e Aftësive Mediatike, Zyra Federale e Sigurimeve Shoqërore / ZHAW Universiteti i Shkencave të Aplikuara në Zyrih

Zurich University
of Applied Sciences

**School of Applied
Psychology**

Psychological Institute

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Confederation

Federal Department of Home Affairs FDHA
Federal Social Insurance Office FSIO